

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Οι στόχοι του σύγχρονου σχολείου ως προς τη γλωσσομάθεια έχουν ως ακολούθως:

- η αναγνώριση κοινών στοιχείων μεταξύ γλωσσών ·
- η αποδοχή του γεγονότος ότι οι γλώσσες μεταφέρουν στοιχεία η μία στην άλλη ·
- η αποδοχή των γλωσσών των μεταναστών και η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας αλλόφωνων μαθητών ·
- η συνειδητοποίηση του πολιτισμικού συγκρητισμού και η καλλιέργεια ενδιαφέροντος προς άλλες γλώσσες και πολιτισμούς.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Το κείμενο εξετάζει ορισμένους παράγοντες που επηρεάζουν την εκμάθηση ξένων γλωσσών.

- Στην 1^η παράγραφο επιχειρείται σύγκριση ανάμεσα στο *σήμερα* και σε *προηγούμενες εποχές*, σε σχέση με τη διδασκαλία ξένων γλωσσών, δηλαδή την εκμάθησή τους μέσω του εκπαιδευτικού συστήματος.
- Η σύγκριση πραγματοποιείται με βάση τα μέσα υλοποίησης της διδασκαλίας σε κάθε εποχή, και μάλιστα το κριτήριο είναι καθαρά ποσοτικό, εφόσον γίνεται λόγος για *περισσότερα* μέσα στο σύγχρονο σχολείο, προκειμένου η μάθηση να έχει δημιουργικό χαρακτήρα.

Το επικοινωνιακό αποτέλεσμα της σύγκρισης στο κείμενο: μέσω αυτής ο αναγνώστης εισάγεται στο θέμα με τρόπο ενδιαφέροντα και πρωτότυπο και, επιπλέον, κατευθύνεται προς την ανάγνωση ολόκληρου του άρθρου, προκειμένου να ανακαλύψει ποια είναι αυτά τα «περισσότερα μέσα», με τα οποία μπορεί ο δάσκαλος στο σύγχρονο σχολείο να διδάξει την ξένη γλώσσα.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Η σύνταξη και στα δύο αποσπάσματα είναι ενεργητική.

Η μετατροπή σε παθητική σύνταξη έχει ως ακολούθως:

1. Περισσότερα μέσα διατίθενται από τον εκπαιδευτικό στο σύγχρονο σχολείο, σε σχέση με παρελθούσες εποχές, για να κεντριστεί το ενδιαφέρον των μαθητών και να εισαχθούν στην ξένη γλώσσα με τρόπο δημιουργικό και ταυτόχρονα αποτελεσματικό.
2. Είναι σημαντικό, από το σύγχρονο σχολείο να αναγνωρίζονται γέφυρες μεταξύ γλωσσών, να «νομιμοποιούνται» οι μεταφορές στοιχείων από τη μια γλώσσα στην άλλη

Η μετατροπή από ενεργητική σε παθητική σύνταξη επιφέρει υφολογική διαφοροποίηση: η παθητική σύνταξη εστιάζει στην πράξη / τη δραστηριότητα, όχι στο υποκείμενο, δηλαδή το ενδιαφέρον του αναγνώστη στρέφεται περισσότερο προς το πληροφοριακό περιεχόμενο του κειμένου και λιγότερο προς το πρόσωπο που ενεργεί. Με τον τρόπο αυτό το ύφος γίνεται πιο επίσημο και τυπικό, πιο σύνθετο. Η κατανόηση των νοημάτων δυσχεραίνεται, ειδικά στην περίπτωση που το κείμενο είναι απόσπασμα από συνέντευξη, είδος κειμένου που έχει αμεσότητα στην απόδοση των νοημάτων και στοιχεία προφορικότητας (οπότε, η επιλογή της ενεργητικής σύνταξης έναντι της παθητικής είναι καταλληλότερη).

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Στο συγκεκριμένο απόσπασμα του μυθιστορήματος ο Τζώνης, ένας καλοκάγαθος τύπος της γειτονιάς, φλερτάρει με τον τρόπο του τη σύζυγο του κ. Αλιφάντη, του εργολάβου που έφτιαξε το καινούργιο πλακόστρωτο στο δρομάκι της λαϊκής συνοικίας.

Κατ' αρχάς παίζει μουσική, σε τόνο ζωηρό και γοργό – άρα χαρούμενο – προφανώς για να την ψυχαγωγήσει («Ο Τζώνης την παρακολουθούσε ... σαν εμβατήριο»). Κυρίως, όμως, χρησιμοποιεί την ξένη γλώσσα, και μάλιστα τα γαλλικά, για να επικοινωνήσει με την όμορφη και εκλεπτυσμένη κυρία, υποβάλλοντάς της ένα αίτημα (*Vous permettez, madame?*). Η επιλογή του δεν είναι τυχαία, καθώς τα γαλλικά εκείνη την εποχή αναγνωρίζονταν ως η γλώσσα των μορφωμένων, της τέχνης, του πολιτισμού κ.λπ. και άρα αντανακλούσαν αυτές ακριβώς τις ιδιότητες σε όποιον τα κατείχε. Αυτό προκύπτει και από το κείμενο, εφόσον ο Τζώνης αρνείται να αποδεχτεί την παρατήρηση του συζύγου ότι η υπέροχη κυρία Αλιφάντη δεν γνωρίζει γαλλικά («Σήκω μωρέ! ... δε νιώθεις από τέτοια»). Αντιθέτως, επιμένει και επανέρχεται στο αίτημά του: ζητά με ευγένεια και σε άψογα

γαλλικά να σκουπίσει την άμμο από τα γοβάκια της (*Vous permettez, n' est-cepas, madame?*) και στη συνέχεια αποσύρεται. Μάλιστα, συνοδεύει την κίνησή του αυτή με όλα τα στερεότυπα του ιπποτισμού της εποχής: γονατίζει στην αρχή και υποκλίνεται στο τέλος («Ξαφνικά ο Τζώνης ... τραβήχτηκε πιο πέρα»).

Ανάλογα με την ανταπόκριση και τον βαθμό κατανόησης του κειμένου ο/η μαθητής/-τρια μπορεί να χαρακτηρίσει τη συμπεριφορά του Τζώνη προς τη σύζυγο του κύριου Αλιφάντη.